

OD AUTORKY
CELOSVETOVÉHO BESTSELLERA
NORMÁLNI ĽUDIA

KRÁSNY SVET, KDEŽE SI SALLY ROONEY

Pripravte sa na to, že vám opäť zlomí srdce.

Ljndeni

Krásny svet, kdeže si

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Sally Rooney

Krásny svet, kdeže si – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

**KRÁSNY SVET,
KDEŽE SI**

SALLY
ROONEY

—

KRÁSNY
SVET,
KDEŽE SI

Z angličtiny preložila Ivana Cingelová

Ljndeni

Sally Rooney: Beautiful World, Where Are You

Copyright © 2021, Sally Rooney

All rights reserved

Translation © Ivana Cingelová, 2023

Slovak edition © Albatros Media Slovakia s. r. o., 2023

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-3283-3

ISBN e-knihy 978-80-566-3436-3 (1. zverejnenie, 2023) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-3437-0 (1. zverejnenie, 2023) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-566-3435-6 (1. zverejnenie, 2023) (ePDF)

Keď niečo napíšem, zvyčajne si myslím, že je to veľmi dôležité a že som veľmi dobrá spisovateľka. Myslím, že to zažíva každý. Ale v kútiku duše veľmi dobre viem, čo som, že som len malá, veľmi malá spisovateľka. Prisahám, že to viem. Ale veľmi mi na tom nezáleží.

Natalia Ginzburgová, Moje povolanie

1

V hotelovom bare sedela žena a sledovala dvere. Bola starostlivo upravená: biela blúzka, svetlé vlasy zastrčené za ušami. Vrhla pohľad na obrazovku telefónu, na ktorom svietilo rozhranie komunikačnej aplikácie, a potom znova pozrela na dvere. Bol koniec marca, v bare bolo ticho a za oknom vpravo od nej začínalo nad Atlantickým oceánom zapadať slnko. Boli štyri minúty po siedmej a potom päť, šesť. Krátko a bez väčšieho záujmu prešla pohľadom po svojich nechtoch. Osem minút po siedmej vošiel muž. Bol drobný a tmavovlasý, s úzkou tvárou. Poobzeral sa, prebehol pohľadom po tvárach ostatných zákazníkov a potom vytiahol telefón a pozrel na obrazovku. Žena pri okne si ho všimla, no okrem toho, že ho sledovala, neurobila nič, čím by upútala jeho pozornosť. Zdalo sa, že sú približne v tom istom veku, tesne pred tridsiatkou alebo krátko po nej. Nechala ho tam stáť, až kým si ju nevšimol a neprišiel k nej.

Alice? spýtal sa.

Presne tak, prisvedčila.

Super, ja som Felix. Prepáč, že meškám.

Vlúdne odvetila: To je v poriadku. Spýtal sa jej, čo si dá na pitie, a potom šiel k baru objednať. Čašníčka sa zaujímala, ako sa mu darí, a on na to: V pohode, fajn, a tebe? Objednal vodu s tonikom a polliter ležiaka. Namiesto toho, aby vzal fľašu s tonikom späť k stolu, ju rýchlym a skúseným šibnutím zápästia vylial do pohára. Žena za stolom klopkala prstami po podložke pod pohár a čakala. Odkedy do miestnosti vstúpil

muž, pôsobila pozornejšie a živšie. Práve teraz hľadela von na západ slnka, akoby ju veľmi zaujímal, hoci si ho predtým vôbec nevšímala. Keď sa muž vrátil a položil nápoje na stôl, z ležiaka pretiekla kvapka a žena sa zadívala, ako sa rýchlo rinie po pohári.

Spomínala si, že si sa sem práve prisťahovala, prehodil. Či? Prikývla, odpila si, oblizla si hornú peru.

Prečo? zaujímalo ho.

Čo prečo?

No, ľudia sa obyčajne nestahujú sem. Skôr sa sťahujú odtiaľto. Asi si neprišla za prácou, či?

Och. Nie, to nie.

Z letného pohľadu, ktorý si vymenili, sa dalo vytušiť, že očakával lepšie vysvetlenie. V jej tvári sa niečo mihlo, akoby sa snažila dospieť k nejakému rozhodnutiu, a potom sa priateľsky, takmer sprisahanecky, pousmiala.

No, tak či tak som sa chcela niekam presťahovať, pokračovala, a potom som sa dopočula o dome hneď za mestom – známy pozná majiteľov. Evidentne ho už celú večnosť nemôžu predať, a tak nakoniec skrátka začali hľadať niekoho, kto by tam zatiaľ býval. Každopádne, vravela som si, že by bolo pekné bývať pri mori. Celé to bol asi tak trochu spontánny nápad. Takže tak... A to je všetko, nič viac v tom nebolo.

Pil a počúval ju. Ku koncu jej dýchavičnosť a mierne sebakritický výraz prezradili, že trochu znervóznela. On ju nezúčastnene sledoval a potom položil pohár na stôl.

Aha, povedal. A predtým si bývala v Dubline, nie?

Tak rôzne. Chvíľu som žila v New Yorku. Som z Dublinu, tuším som to spomínala. Ale až do minulého roka som bývala v New Yorku.

A čo plánuješ robiť tu? Nájsť si prácu alebo tak?

Odmlčala sa. On sa s pohľadom stále upretým na ňu usmial a oprel sa o stoličku.

Prepáč, že sa tak vypytyjem, dodal. Zrejme nie som plne v obraze.

Nie, to je v poriadku. Len neviem dobre odpovedať na otázky, ako vidíš.

Čo tvoja práca? To je moja posledná otázka.

Usmiala sa naňho, zrazu napäto. Som spisovateľka, odvetila. Povieš mi, čo robíš ty?

Och, nič také nezvyčajné. Zaujímalo by ma, o čom píšeš, ale nebudem vyzvedať. Ja pracujem v sklade, za mestom.

Ako čo?

No, ako čo, odpovedal filozoficky. Vyberám z políc objednávky, nakladám ich na vozík a potom ich beriem na balenie. Nič extra zaujímavé.

Čiže ťa to tam nebaví?

Ježiši, nie, odvetil. Ide ma z toho jebnúť. Ale za niečo, čo by ma bavilo, by mi asi neplatili, nie? Tak to s prácou chodí, keby bola dobrá, robila by si ju zadarmo.

Usmiala sa a uznala, že má pravdu. Obloha vonku za oknom stmavla a dole na parkovisku karavanov sa zažíjali svetlá: chladné bledé lampy vonku, teplejšie žlté svetlá v oknách. Čašníčka spoza baru vyšla poutierať prázdne stoly. Žena menom Alice ju pár sekúnd sledovala a potom znova pozrela na muža.

Kam miestni chodia, keď sa chcú zabaviť? zaujímala sa.

Ako všade inde. Máme tu pár krčiem. Dole v Balline je nočný klub, cesta autom trvá zhruba dvadsať minút. A tiež tu máme atrakcie, ale tie sú skôr pre deti. Asi tu nemáš veľa priateľov, čo?

Myslím, že si prvý človek, s ktorým som sa bavila, odkedy som sa prisťahovala.

Zdvihol obočie. Si hanblivá? spýtal sa.

To mi povedz ty.

Pozreli sa jeden na druhého. Už nevyzerala nervózne, skôr mierne odmerane, a on jej prechádzal pohľadom po tvári, akoby sa snažil dať si niečo dohromady. Nezdalo sa, že by nakoniec – po sekunde či dvoch – dospel k záveru, že uspel.

Možno hej, odvetil.

Spýtala sa, kde býva, a on jej prezradil, že v podnájme s priateľmi kúsok odtiaľto. Pozrel von oknom a dodal, že to z miesta, kde sedia, takmer vidno, hneď za parkoviskom pre karavany. Naklonil sa cez stôl, aby jej to ukázal, ale potom skonštatoval, že je na to predsa len príliš tma. Každopádne, je to hneď tam, dodal. Keď sa naklonil bližšie k nej, ich pohľady sa stretli. Ona sklopila zrak a zdalo sa, že on pri sadaní potláča úsmev. Spýtala sa, či jeho rodičia stále žijú v okolí. Odpovedal, že jeho matka minulý rok umrela a jeho otec je „bohvie kde“.

Akože, aby som mu nekrivdil, zrejme niekde ako v Galwayi, dodal. Nezmizol niekam dole do Argentíny alebo čo. Ale už roky som ho nevidel.

Úprimnú sústrasť ohľadom mamy, povedala.

Hej. Vďaka.

Ani ja som svojho otca už nejaký čas nevidela. Nedá sa... naňho veľmi spoľahnúť.

Felix zdvihol zrak od pohára. Och? nadhodil. Pije?

Mm. A... Vieš, vymýšľa si.

Felix prikývol. Myslel som, že to je tvoja práca, skonštatoval.

Pri jeho poznámke sa viditeľne začervenala, čo ho očividne prekvapilo a dokonca znepokojilo. Veľmi vtipné, zareagovala. Každopádne. Dáš si ďalší drink?

Po druhom si dali tretí. On sa jej opýtal, či má súrodencov, a ona odvetila, že jedného, mladšieho brata. Povedal, že aj on má brata. Keď dopíjali tretí drink, Alice bola v tvári červená a oči jej

sklovito žiarili. Felix vyzeral presne tak isto, ako keď vošiel do baru, jeho vystupovanie či pôsobenie sa vôbec nezmenili. Ale zatiaľ čo ona čoraz častejšie prechádzala pohľadom po miestnosti a prejavovala väčší záujem o okolie, on pozornejšie a uprenejšie sledoval ju. Záhalčivo zahrkotala ľadom v prázdnom pohári.

Chcel by si sa ísť pozrieť ku mne domov? nadhodila. Chcela by som ho niekomu ukázať, ale nepoznám nikoho, koho by som tam pozvala. Teda, chcem tam pozvať svojich priateľov, ako inak. Ale žijú kade-tade.

V New Yorku.

Zväčša v Dubline.

Kde bývaš? spýtal sa. Môžeme ísť pešo?

Jednoznačne môžeme. Vlastne budeme musieť. Ja nešoférujem, ty?

Som tu bez auta. Alebo by som to minimálne neriskoval. Ale mám vodičák, hej.

Máš vodičák, zamrmlala. Aké romantické. Chceš ďalší drink alebo pôjdeme?

On sa sám pre seba zamračil, či už pri jej otázke, jej formulácii, alebo pri slove „romantické“. Ona sa hrabala v kabelke bez toho, aby zdvihla zrak.

Hej, podme, prečo nie, súhlasil.

Vstala a začala si obliekať béžový jednoradový kabát. Sledoval, ako ohla jednu manžetu tak, aby bola rovnako veľká ako druhá. Keď stál, bol len o kúsok vyšší od nej.

Ako je to ďaleko? spýtal sa.

Hravo sa naňho usmiala. Rozmyslel si si to? prehodila. Ak sa cestou unavíš, môžeš sa na mňa vykašľať a vrátiť sa späť, ja už som si zvykla. Teda na tú cestu. Nie na to, že sa na mňa ľudia vykašľú. Možno som si zvykla aj na to, ale s takými vecami sa neznámym ľuďom nezverujem.

Na toto vôbec nezareagoval, len prikývol, pričom sa mierne zdržanlivo zachmúril, akoby si tento aspekt jej osobnosti, jej sklony vyjadrovať sa „duchaplne“ a mnohovravne, po hodine-dvoch rozhovoru všimol a rozhodol sa ho ignorovať. Keď odchádzali, zaželel čašníčke dobrú noc. Alice vyzerala, že ju to prekvapilo, a obzrela sa cez plece, akoby sa ju snažila znova zazrieť. Keď vyšli von, opýtala sa, či ju pozná. Za nimi sa ozývalo tiché upokojujúce hučanie rozbíjajúcich sa vln a vzduch bol chladný.

To dievča, čo tam pracuje? spýtal sa Felix. Hej, poznám ju. Sinead. Prečo?

Bude ju zaujímať, čo si tam so mnou robil.

Felix monotónne odvetil: Domnievam sa, že bude mať slušnú predstavu. Ktorým smerom ideme?

Alice si vložila ruky do vreciek kabáta a vykročila hore kopcom. Zdalo sa, akoby v jeho vystupovaní vycítila niečo ako výzvu či dokonca nesúhlas, a namiesto toho, aby ju to odradilo, to skôr posilnilo jej odhodlanie.

Čo, stretávaš sa tu so ženami často? prehodila.

Musel zrýchliť, aby s ňou udržal krok. To je zvláštna otázka, poznamenal.

Vážne? Možno som zvláštny človek.

Týka sa ťa nejako, ak tam stretávam ľudí? spýtal sa.

Samozrejme, že sa ma nič ohľadom teba netýka. Som len zvedavá.

Zdalo sa, že nad tým premýšľa, a počas toho tichšie, o niečo menej sebaisto, zopakoval: Hej, ale nemyslím, že sa ťa to nejako týka. Po niekoľkých sekundách dodal: Ten hotel si navrhla ty. Len aby si vedela. Normálne tam nechodím. Takže nie, nestretávam tam ľudí často. Fajn?

Fajn, dobre. Zaujala ma tá poznámka, že to dievča za barom bude mať „predstavu“, čo sme tam robili.

No, určite jej došlo, že sme na rande, poznamenal. To je všetko, čo som tým myslel.

Alice sa síce naňho nepozrela, no v tvári sa jej usídlilo o niečo väčšie pobavenie ako predtým, alebo pobavenie iného druhu. Neprekáža ti, keď ťa tvoji známi vidia na rande s neznámymi ľuďmi? nadhodila.

Lebo by mi to malo byť trápne alebo tak? Veľmi mi to neprekáža, nie.

Po zvyšok prechádzky po pobrežnej ceste smerom k Alicinmu domu sa rozprávali o Felixovom spoločenskom živote, respektíve Alice položila na túto tému sled otázok, nad ktorými sa on zamyslel a zodpovedal ich, pričom obaja pre hluk mora rozprávali hlasnejšie ako predtým. Nezdalo sa, že by ho jej otázky prekvapili, a odpovedal pohotovo, no zároveň sa nevyjadroval prehnane obširne ani sa nedelil o žiadne informácie mimo tých, na ktoré sa priamo pýtala. Prezradil jej, že trávi čas hlavne s ľuďmi, s ktorými sa pozná zo školy, a s ľuďmi, s ktorými sa pozná z práce. Tieto dva kruhy sa trochu, no nie veľmi prekrývali. On sa jej nepýtal nič, možno ho odradili ostýchavé odpovede na otázky, ktoré jej položil predtým, alebo už možno nemal záujem.

Sme tu, oznámila napokon.

Kde?

Otvorila malú bielu bránku a dodala: Tu. Zastal a pozrel sa na dom na zelenom úbočí. Ani v jednom okne sa nesvietilo a na priechelie nebolo dobre vidieť, ale jeho výraz naznačoval, že vie, kde sú.

Bývaš na fare? spýtal sa.

Och, neuvedomila som si, že ju budeš poznať. Prezradila by som ti to už v bare, nesnažila som sa byť záhadná.

Pridržala mu otvorenú bránku a on ju nasledoval, s pohľadom stále upriameným na obrys domu s výhľadom na more, ktorý sa

týčil nad nimi. Okolo nich šušťala vo vetre šerá zelená záhrada. Ona zľahka kráčala po cestičke a hľadala v kabelke kľúče od domu. Bolo ich niekde vnútri jasne počuť, ale zdalo sa, že ich nemôže nájsť. On tam stál a nič nevravel. Ona sa ospravedlnila za zadržanie a zapla baterku na telefóne, ktorá osvetlila vnútro kabelky a zároveň vrhla chladnú sivú žiaru na predné schody. On mal ruky vo vreckách. Mám ich, povedala ona. Potom odomkla dvere.

Vnútri sa tiahla veľká chodba s červeno-čiernymi vzorovanými dlaždicami. Hore visel luster s tienidlom z mramorovaného skla a pri stene stál útly stôl s drevorezbou vydry. Hodila kľúče na stôl a vrhla rýchly pohľad do matného flakátého zrkadla na stene.

Prenajímaš si to tu sama? spýtal sa.

Ja viem, odvetila. Samozrejme, že je priveľký. A vykúriť ho stojí celé milióny. Ale je pekný, nemyslíš? A vôbec neplatím nájom. Nejdeme do kuchyne? Zapnem znova kúrenie.

Nasledoval ju po chodbe do veľkej kuchyne s kuchynskou linkou na jednej strane a jedálenským stolom na druhej. Nad umývadlom bolo okno s výhľadom na zadnú záhradu. On ostal stáť vo dverách, zatiaľ čo ona začala prehľadávať jednu zo skri-niek. Obzrela sa naňho.

Môžeš si sadnúť, ak chceš, prehodila. Alebo si pokojne ostaň stáť, ak ti je tak lepšie. Dáš si víno? Je to jediné, čo mám doma, teda akože na pitie. Ale ja si dám najprv vodu.

Čo za veci píšeš? Keď si už tá spisovateľka.

Zmätene sa otočila. Keď už som? zopakovala. Predpokladám, že si nemyslíš, že klamem. Vymyslela by som si niečo lepšie, keby som klamala. Som autorka románov. Píšem knihy.

A tak zarábaš peniaze?

Znova naňho pozrela, akoby v jeho otázke vycítila nový význam, a pokračovala s nalievaním vody. Áno, zarábam, prisved-

čila. On ju ďalej sledoval a potom si sadol za stól. Stoličky mali sedadlá potiahnuté pokrčenou červenohnedou látkou. Všetko vyzeralo veľmi čisto. On prešiel končekom ukazováka po hladkej doske stola. Ona pred neho položila pohár vody a sadla si na jednu zo stoličiek.

Už si tu niekedy bol? spýtala sa. Spoznal si to tu.

Nie, poznám to tu len preto, že som vyrastal v meste. Nikdy som nepoznal ľudí, čo tu žili.

Ani ja ich poriadne nepoznám. Starší pár. Myslím, že žena je umelkyňa.

Prikývol a nič nepovedal.

Ukážem ti to tu, ak chceš, dodala.

Stále nič nevravel a tentoraz ani neprikývol. Nevyzerala, že by ju to vyviedlo z miery; zdalo sa, akoby jej to potvrdilo nejaké podozrenie, ktoré prechovávala, a keď znova prehovorila, bolo to tým istým suchým, takmer sardonickým tónom.

Musíš si o mne myslieť, že som šialená, keď tu bývam sama, skonštatovala.

Zdarma? odpovedal. Doriti, bola by si šialená, keby nie. Bez rozpakov si zívól a pozrel von z okna, či skôr na okno, keďže vonku bola tma a v skle sa odrážalo iba vnútro miestnosti. Koľko spální tu máš, len tak zo zvedavosti? prehodil.

Štyri.

Kde je tvoja?

V jej pohľade sa pri tejto náhlej otázke najprv nič nezmenilo a ešte niekoľko sekúnd ho upierala na svoj pohár, až potom zdvihla zrak priamo naňho. Hore, odvetila. Všetky sú hore. Mám ti ich ukázať?

Prečo nie, súhlasil.

Vstali od stola. Odpočívadlo na poschodí pokrýval turecký koberec so sivými strapcami. Alice otvorila dvere do svojej spálne

a zapla malú stojacu lampu. Naľavo od nej stála veľká manželská posteľ. Drevená podlaha nebola ničím pokrytá a v jednej stene bol zabudovaný kozub s nefritovými obkladačkami. Z veľkého posuvného okna napravo bolo vidieť na more, do temnoty. Felix poďišiel k oknu a naklonil sa tesne k sklu, aby svojím tieňom stmavil žiaru odrážajúceho sa svetla.

Cez deň stadiaľto musí byť pekný výhľad, podotkol.

Alice stále postávala pri dverách. Áno, je krásny, uznala. Večer je, popravde, ešte krajší.

Odvrátil sa od okna a skúmavo prešiel pohľadom po ostatných prvkoch miestnosti, zatiaľ čo ho Alice sledovala.

Veľmi pekná, zhodnotil. Veľmi pekná izba. Chystáš sa tu napísať knihu?

Asi to skúsím.

A o čom sú tvoje knihy?

Och, neviem, odvetila. O ľuďoch.

To je trochu široké. O akých ľuďoch píšeš, o ľuďoch ako ty?

Pokojne naňho pozrela, akoby mu tým chcela niečo povedať: možnože chápe, akú hru hrá, a dokonca ho nechá vyhrať, ak bude hrať fér.

Čo za človeka si myslíš, že som? prehodila.

Zdalo sa, akoby ho niečo na jej pokojnom výraze vyviedlo z miery, a krátko a úsečne sa zasmial. No, povedal. Spoznal som ťa len pred pár hodinami, ešte som si na teba neutvoril názor.

Dúfam, že mi dáš vedieť, keď to spraviš.

Možno.

Niekoľko sekúnd tam stála, úplne nehybne, zatiaľ čo on prechádzal z miesta na miesto a tváril sa, že si prezerá veci. Vedeli, obaja, čo sa stane, hoci ani jeden nevedel povedať, ako presne to vedia. Ona nezaujate čakala, zatiaľ čo on sa obzeral, až jej nakoniec, keď už možno nezvládal odďaľovať neodvratné, poďakoval

a odišiel. Odprevadila ho dole schodmi – čiastočne. Keď prešiel dverami, stála na schodoch. Bola to jedna z takých tých chvíľ. Obaja sa potom cítili zle, pričom ani jeden z nich celkom nevedel, prečo večer nakoniec nikam nevedol. Ako tam tak zastala na schodoch, sama, pozrela hore na odpočívadlo. Nasledujme jej pohľad a všimneme si otvorené spálňové dvere, pásik bielej steny, ktorý vidieť pomedzi stĺpiky zábradlia.

2

Drahá Eileen. Čakám na tvoju odpoveď na svoj posledný mejl tak dlho, že ti – len si to predstav! – píšem ďalší ešte pred tým, ako mi odpíšeš. Na moju obranu, mám priveľa nového materiálu a ak budem čakať na teba, začnem zabúdať. Mala by si vedieť, že ma naša korešpondencia drží pri živote, pretože si jej prostredníctvom o ňom robím poznámky a uchovávam tak niečo zo svojej – inak takmer bezcennej, alebo dokonca úplne bezcennej – existencie na tejto rapidne degenerujúcej planéte... Tento odsek zahrňam hlavne preto, aby som v tebe vyvolala výčitky svedomia, že si mi doteraz neodpísala, a preto mi nabudúce odpovieš rýchlejšie. Mimochodom, čo vlastne robíš, keď mi neodpisuješ? Nehovor, že pracuješ.

Idem sa zblázniť, keď si predstavím, aký nájom platíš v Dubline. Vieš, že je to tam teraz drahšie ako v Paríži? A prepáč, ale Dublin sa na Paríž nedotahuje. Jedným z problémov je, že Dublin je, a myslím to doslovne aj topograficky, plochý – takže všetko sa deje na jednej rovine. Iné mestá majú metro, ktoré im pridáva hĺbku, a strmé kopce alebo mrakodrapy, ktoré idú do výšky, ale Dublin má len nízke územčisté sivé budovy a električky premávajúce po uliciach. A nemá dvory alebo strešné záhrady ako v kontinentálnych mestách, ktoré by jeho povrch rozbili – ak nie vertikálne, tak konceptuálne. Zamyslela si sa nad tým niekedy takto? Ak aj nie, možno si si to všimla aspoň podvedome. V Dubline len ťažko vyjdeš veľmi vysoko alebo zideš veľmi hlboko, len ťažko stratíš seba alebo iných ľudí, alebo

získaš nadhľad. Možno si povieš, že takéto usporiadanie mesta je demokratické – že sa všetko deje tvárou v tvár, akože na rovnakej úrovni. Pravda, nikto sa na vás nedíva zvrchu. Ale obloha tak získava absolútnu nadvládu. Nič ju zmysluplne neruší ani nerozbíja. Ihla, môžeš podotknúť, a ihlu uznám, hoci nič tenšie už nenájdeš, a akurát tak svojou výškou zdôrazňuje, aké sú všetky okolité budovy maličké. Tento absolutizmus oblohy nerobí miestnym dobre. Nikdy ju nič nezacolí. Je ako memento mori. Želám si, aby do nej niekto pre teba urobil diery.

V poslednom čase premýšľam o pravicovej politike (nerobíme to azda všetci?) a ako je možné, že sa konzervativizmus (ako sociálna sila) začal spájať s nenásytným trhovým kapitalizmom. Nie je to očividné spojenie, aspoň teda pre mňa, keďže trh nič nezachováva, ale, naopak, vstrebáva všetky aspekty existujúcej sociálnej scény, zbavuje ich zmyslu a pamäti a vylučuje ich ako transakcie. Čo by len na tomto procese mohlo byť „konzervatívne“? Ale zároveň si vravím, že idea „konzervativizmu“ je sama osebe mylná, pretože nič v svojej podstate nemôže byť konzervované – vieš, čas sa hýbe iba jedným smerom. Je to také elementárne, že keď som sa nad tým prvý raz zamyslela, cítila som sa totálne geniálne, a potom som premýšľala, či nie som idiot. Ale dáva ti to aspoň trochu zmysel? Nemôžeme konzervovať nič, a spoločenské vzťahy predovšetkým, bez toho, aby sme zmenili ich podstatu, aby sme ich neprirodzene pripravili o časť ich interakcie s časom. Len sa pozri, čo robí konzervativizmus so životným prostredím – pre ľudí je konzervativizmus o ťažení, drancovaní a ničení, „pretože tak sme to robili vždy“ – ale presne preto už neprebíha na tej istej zemi. Zrejme si vravíš, že toto všetko je absolútne rudimentárne a že som nedialektická. Ale sú to len abstraktné myšlienky, ktoré mi napadli a potrebujem si ich zapísať a ktorých si ty (chtiac či nechtiac) prijímateľom.

Bola som si dnes v miestnom obchode kúpiť niečo na obed, keď ma zrazu prepadol prapodivný pocit – náhle som si uvedomila, aký nepravdepodobný život vediem. Akože, pomyslela som si na celý zvyšok ľudskej populácie – ktorej väčšina žije v niečom, čo by sme ty a ja pokladali za hlbokú chudobu –, ktorá nikdy podobný obchod nevidela ani doň nevstúpila. A toto, toto je to, kam smeruje celá ich práca! K životnému štýlu ľudí ako my! Všetky tie rôzne značky šumivých nápojov v plastových fľašiach a všetky tie balené obedy, a cukrovinky v plastových vreckách a pečivo z mrazených polotovarov – toto je to, vrchol všetkej práce na svete, všetkého spaľovania fosílnych palív a driny na kávových farmách a cukrových plantážach. Všetko pre toto! Obchod so zmiešaným tovarom! Zatočila sa mi z tej myšlienky hlava. Akože, vážne mi prišlo nevoľno. Akoby som si zrazu spomenula, že môj život je len súčasťou televíznej šou – a deň čo deň pri jej výrobe umierajú ľudia, ktorých pomeľú na smrť tými najdesivejšími možnými spôsobmi, deti, ženy, a to všetko len preto, aby som dostala na výber z niekoľkých balených obedov, každý v niekoľkých vrstvách jednorazového plastu. Toto je to, prečo tí ľudia zomierajú – pre veľký experiment. Mala som pocit, že sa povraciam. Takýto pocit, prirodzene, však rýchlo prejde. Cítim sa zle po zvyšok dňa, možno dokonca zvyšok týždňa – a čo? Stále si musím kúpiť obed. A pre prípad, že sa o mňa obávaš, dovoľ mi, aby som ťa uistila, že som si ten obed kúpila.

Ešte aktuálne informácie o mojom živote na vidieku a potom sa rozlúčim. Dom je chaoticky veľký, akoby mal vo zvyku spontánne vytvárať nové, predtým nevidené miestnosti. Navyše je studený a miestami vlhký. Žijem dvadsať minút pešo od vyššie spomínaného miestneho obchodu a mám pocit, že väčšinu času strávim chodením tam a späť, aby som si kúpila veci, na

ktoré som pri poslednej ceste zabudla. Evidentne to vážne buduje charakter, a kým sa uvidíme nabudúce, naozaj osobnostne vyzrejem. Zhruba pred desiatimi dňami som bola na rande s človekom, ktorý pracuje v sklade, a strašne nado mnou ohŕňal nos. Ak mám byť sama pred sebou úprimná (čo vždy som), myslím, že som zabudla, ako sa socializovať s ľuďmi. Desí ma predstava, aké pózy som robila, keď som sa snažila tváriť ako ten typ človeka, čo pravidelne interaguje s ostatnými. Ešte aj pri písaní tohto mejlu sa cítim tak trochu nesvoja a rozhodená. Rilke má báseň, ktorá sa končí slovami „Kto sám je, zostane už taký istý, bdiť bude, čítať, písať dlhé listy a v alejach sa smutno túlať, keď vietor začne kvíliť v suchom lístí.“ Lepší opis svojho súčasného stavu by som nevymyslela, až na to, že je apríl a vietor nekvíli v suchom lístí. Prepáč mi teda môj „dlhý list“. Dúfam, že ma prídeš navštíviť. Veľa, veľa, veľa lásky.

Tvoja Alice.

3

Za stolom v zdieľanej kancelárii v centre Dublinu sedela v stredu popoludní o dvanásť dvadsať žena a prechádzala textový dokument. Mala veľmi tmavé vlasy voľne zopnuté štipcom a oblečený sivý sveter zastrčený do čiernych nohavíc cigaretového strihu. Pomocou mäkkého masťného kolieska počítačovej myši listovala dokumentom, očami šibala po úzkych stĺpcoch textu a občas zastala, klikla a vložila alebo zmazala znaky. Najčastejšie vkladala dve bodky do mena „WH Auden“, aby ho štandardizovala na podobu „W. H. Auden“. Keď dorazila na koniec dokumentu, otvorila vyhľadávanie, zaklikla možnosť *Rozlišovať malé a VEĽKÉ písmená* a vyhľadala: „WH“. Nenašli sa žiadne zhody. Vrátila sa späť na začiatok dokumentu, pričom slová a odseky lietali tak rýchlo, až boli takmer nečitateľné, a potom, očividne spokojná, uložila prácu a zatvorila súbor.

O jednej oznámila svojim kolegom, že ide na obed, a oni sa na ňu usmiali a zamávali jej spoza svojich monitorov. Natiahla si bundu, zamierila do kaviarne kúsok od kancelárie a sadla si za stôl pri okne, jednou rukou jedla sendvič a druhou čítala román *Bratia Karamazovci*. Občas knihu odložila, utrela si ruky a ústa papierovou servítkou, poobzerala sa po miestnosti, akoby sa chcela uistiť, či ju niekto nesleduje, a potom sa vrátila ku knihe. O jedna štyridsať jej padol zrak na vysokého svetlovlasého muža, ktorý vstupoval do kaviarne. Mal oblečený oblek a kravatu, na krku mal šnúrkou s visačkou a hovoril do telefónu. Áno, povedal, vpravdi, že vo štvrtok, ale zavolám im naspäť a skontro-

lujem to. Keď zbadal ženu sediacu pri okne, výraz na jeho tvári sa zmenil a rýchlo zdvihol voľnú ruku a ústami naznačil slovo: Ahoj. Do telefónu pokračoval: Nemyslím, že ťa dali do kópie, nie. S pohľadom upretým na ženu netrpezlivo ukázal na telefón a rukou naznačil, že druhá strana tliacha. Ona sa usmiala, pričom sa pohrávala s rohom stránky v knihe. Áno, áno, vravel muž. Počuj, som práve mimo kancelárie, ale urobím to, keď sa vrátim. Hej. Dobre, dobre, maj sa.

Muž ukončil hovor a podišiel k jej stolu. Ona po ňom prešla pohľadom od hlavy po päty a povedala: Och, Simon, vyzeráš tak dôležite, až sa bojím, že ťa zavraždia. Chytil svoju šnúрку s visáčkou a kriticky po nej prešiel pohľadom. To pre toto, skonštatoval. Cítim sa s tým, akoby som si to zaslúžil. Môžem ťa pozvať na kávu? Ona odvetila, že ide späť do práce. No, odvetil on, môžem ťa pozvať na kávu so sebou a odprevadiť ťa späť do práce? Chcel by som počuť tvoj názor na jednu vec. Ona zatvorila knihu a súhlasila. Kým on šiel k pultu, ona vstala a zmietla zo seba omrvinky zo sendviča, ktoré jej padli do lona. On objednal dve kávy, jednu bielu a jednu čiernu, a hodil pár mincí do pohára na prepitné. Žena sa k nemu pridala, zložila si z vlasov štipec a znova si ho pripla. Ako to nakoniec dopadlo na Lolinej skúške šiat? spýtal sa muž. Žena zdvihla zrak, pozrela sa mu do očí a vydala zvláštny pridusený zvuk. Och, fajn, odvetila. Mama je v meste, zajtra sa všetky stretávame a ideme sa poobzerať po šatách na svadbu.

Vlúdne sa usmial, pričom sledoval, ako im za pultom pripravujú kávu. Vtipné, prehodil, minule sa mi sníval zlý sen o tom, ako sa vydávaš.

Čo na ňom bolo zlé?

Vydávala si sa za niekoho iného ako ja.

Žena sa zasmiala. Takto sa rozprávaš so ženami u seba v práci? prehodila.

Otočil sa späť k nej, pobavený, a odpovedal: Bože, nie, narobil by som si strašné problémy. A zaslúžene. Nie, v práci nikdy s nikým neflirtujem. Ak už, ženy flirtujú so mnou.

Predpokladám, že všetky sú v strednom veku a chcú, aby si sa oženil s ich dcérami.

S týmto negatívnym kultúrnym obrazom o ženách v strednom veku nemôžem súhlasiť. Popravde ich mám spomedzi všetkých demografických skupín najradšej.

Čo je zlé na mladých ženách?

Len sú tak trochu...

Otočením ruky vo vzduchu vyjadril napätie, neistotu, sexuálnu chémiu, nerozhodnosť alebo možno tuctovosť.

Tvoje priateľky nikdy nie sú v strednom veku, podotkla žena.

A zatiaľ v ňom nie som ani ja, ďakujem veľmi pekne.

Pri odchode z kaviarne podržal muž žene otvorené dvere, cez ktoré ona prešla bez toho, aby mu poďakovala. Na čo si sa ma chcel opýtať? prehodila. Cestou späť po ulici smerom k jej kancelárii jej vysvetlil, že chce poradiť ohľadom situácie, ktorá vznikla medzi jeho dvoma priateľmi, ktorých žena očividne oboch poznala po mene. Priatelia spolu žili ako spolubývajúci a potom sa zaplietli do ťažko definovateľného sexuálneho vzťahu. Jeden z nich sa po čase začal stretávať s niekým iným a tá druhá z nich, tá, ktorá bola stále nezadaná, chcela z bytu odísť, ale nemala peniaze a ani kam ísť. To je skôr emocionálna ako bytová situácia, podotkla žena. Muž súhlasil, ale dodal: Aj tak si myslím, že pre ňu bude najlepšie, ak z toho bytu odíde. Akože, evidentne ich v noci počuje sexovať, takže to pre ňu nie je bohviečo. Dorazili k schodom kancelárskej budovy. Mohol by si jej požičať peniaze, navrhla žena. Muž odvetil, že jej to už ponúkol, ale ona odmietla. Popravde sa mi ulavilo, dodal, pretože inštinkt mi radí, aby som sa do toho príliš nemiešal. Žena sa

spýtala, čo na to vraví prvý priateľ, a muž odvetil, že prvý priateľ nemá pocit, že by urobil niečo zlé, že jeho predchádzajúci vzťah došiel do svojho prirodzeného konca, a čo mal robiť, ostať navždy sám? Žena vystrúhala grimasu a skonštatovala: Bože, hej, vážne by mala z toho bytu vypadnúť. Dohliadnem na to. Ešte chvíľu postávali na schodoch. Prišla mi pozvánka na svadbu, len tak mimochodom, prehodil muž.

Och, áno, povedala ona. Tento týždeň.

Vedela si, že som dostal možnosť prísť aj s partnerkou?

Pozrela naňho, akoby sa uistovala, či nežartuje, a potom zdvihla obočie. To je milé, podotkla. Ja nie, ale vzhľadom na okolnosti si vravím, že by to možno bolo netaktné.

Chceš, aby som na prejav solidarity šiel sám?

Po odmlke sa spýtala: Čo, máš niekoho, koho by si vzal?

No, možno dievča, s ktorým sa stretávam. Ak si s tým v pohode.

Ona odvetila: Hm. Potom dodala: Dúfam, že myslíš ženu.

On sa usmial. Och, nebuď na mňa taká zlá, podpichol ju.

Voláš ma poza môj chrbát dievča?

Rozhodne nie. Nevolám ťa nijako. Kedykoľvek padne tvoje meno, znervózniem a odídem z miestnosti.

Žena to ignorovala a spýtala sa: Ako dlho sa už poznáte?

Och, neviem. Nejakých šesť týždňov.

Nie je to jedna z tých dvadsaťdvaročných Škandinávok, však?

Nie, nie je Škandinávka, povedal.

Žena so zveličene vyčerpaným výrazom hodila svoj pohár od kávy do smetného koša pred dverami kancelárskej budovy. Muž s pohľadom upretým na ženu dodal: Ak chceš, môžem ísť sám. Budeme po sebe cez miestnosť pokukovať.

Och, zniem v tvojom podaní veľmi zúfalo, skonštatovala.

Bože, tak som to nemyslel.

Niekoľko sekúnd nič nevravela, len tam stála a sledovala pre-mávku. Po chvíli nahlas podotkla: Na skúške vyzerala pekne. Akože Lola. Pýtal si sa.

On, stále s pohľadom upretým na ňu, odvetil: Viem si pred-staviť.

Ďakujem za kávu.

Vďaka za radu.

Žena po zvyšok popoludnia v kancelárii pracovala v tom istom textovom editore, otvárala nové súbory, presúvala apostrofy a mazala čiarky. Po zavretí jedného súboru a pred otvorením druhého rutinne skontrolovala novinky na svojich sociálnych sieťach. Jej výraz a jej držanie tela sa nijako nemenili, bez ohľadu na to, na aké informácie narazila: správa o desivej prírodnej katastrofe, fotka milovaného domáceho zvieratka, novinárka, ktorej sa vyhrážali smrťou, obskúrny vtip vyžadujúci znalosť niekoľkých ďalších internetových vtipov, aby bol čo i len trochu pochopiteľný, oduševnené odsudzovanie nadradenosti bielej rasy, platený tweet s reklamou na výživový doplnok pre budúce matky. Na jej pôsobení, na základe ktorého by mohol pozorovateľ určiť, aké pocity v nej vyvolávajú veci, čo vidí, sa nič nezmenilo. Potom, po istom čase, bez žiadnej očividnej príčiny, zatvorila okno prehliadača a otvorila textový editor. Občas ju niekto z kolegov prerušil otázkou ohľadom práce a ona odpovedala, alebo sa niekto podelil s kanceláriou o vtipnú historiku a všetci sa zasmiali, ale práca zväčša napredovala potichu.

O päť tridsaťštyri žena znova zvesila bundu z vešiaka a rozlúčila sa so zvyšnými kolegami. Odmotala z telefónu slúchadlá, zapojila ich a prešla po Kildare Street k Nassau Street, potom zahla doľava, smerom na západ. Po dvadsiatich ôsmich minútach chôdze zastala pred novopostaveným bytovým komplexom na severnom nábřeží a vošla dnu, vyšla po dvoch schodiskách

a odomkla otlčené biele dvere. Doma nebol nikto iný, ale podľa dispozície a interiéru sa dalo súdiť, že nie je jediným obyvateľom. Malá šerá obývačka s jedným oknom so závesmi a výhľadom na rieku viedla do kuchynky s rúrou, malou chladničkou a drezom. Žena vytiahla z chladničky misku zakrytú potravinovou fóliou. Fóliu odstránila a misku vložila do mikrovlnky.

Keď sa najedla, vošla do spálne. Z okna bolo vidieť ulicu pod bytovkou a pomaly sa vlniacu rieku. Vyzliekla si bundu a vyzula topánky, vytiahla z vlasov štipec a zatiahla závesy. Závesy boli tenké a žlté so vzorom zelených obdĺžnikov. Vyzliekla si sveter a vykrútila sa z nohavíc a oba kúsky oblečenia nechala pohoďené na dlážke, pričom sa látka nohavíc trochu leskla. Potom si natiahla bavlnenú mikinu a sivé legíny. Jej vlasy, ktoré boli tmavé a padali jej voľne na plecia, boli na pohľad čisté a mierne suché. Vyliezla na posteľ a otvorila počítač. Nejakú dobu prechádzala cez časové osi rôznych médií, občas otvorila a preletela dlhé články o voľbách v zámorí. Tvár mala sinavú a unavenú. Do bytu vošli dvaja ďalší ľudia zabratí do rozhovoru o tom, že si objednajú večeru. Minuli jej izbu, v štrbine pod dverami sa krátko mihli ich tiene, a zašli do kuchyne. Žena na počítači otvorila okno prehliadača v súkromnom režime, navštívila sociálnu sieť a natukala do vyhľadávania „aidan lavin“. Zjavil sa zoznam výsledkov a ona, nevšímajúc si ostatné možnosti, klikla na tretí výsledok. Na obrazovke sa otvoril nový profil s menom „Aidan Lavin“ pod fotografiou s mužskou hlavou a plecami fotenými zozadu. Muž mal husté tmavé vlasy a mal oblečenú džínsovú bundu. Pod fotografiou sa písalo: miestny smutný chalan. normalny typek. cekni soundcloud. Používateľov posledný update zverejnený pred troma hodinami bola fotografia holuba na okraji cesty, ktorý mal hlavu zaborenú v prázdnom obale od čipsov. V popise stálo: presne toto. Príspevok mal 127 lajkov. Žena,

opretá v svojej izbe o čelo neustlatej postele, klikla na príspevok, pod ktorým sa zjavili komentáre. V jednom z nich, od používateľa menom Skutočná Smrtka, stálo: cely ty. Účet Aidana Lavina odpovedal: presne tak, sialene pritazlivy. Skutočnej Smrtke sa jeho odpoveď páčila. Žena na počítači preklikla na profil Skutočnej Smrtky. Po tridsiatich šiestich minútach strávených prezeraním radu profilov na sociálnych sieťach spojených s účtom Aidana Lavina zatvorila počítač a lahla si na chrbát.

V tomto bode už bolo po ôsmej večer. Žena, s hlavou položenou na vankúši, si priložila k čelu zápästie. Mala na ňom tenký zlatý náramok, ktorý sa v svetle lampy na nočnom stolíku jemne ligotal. Volala sa Eileen Lydonová. Mala dvadsaťdeväť rokov. Jej otec Pat vlastnil farmu v grófstve Galway a jej matka Mary učila geografiu. Mala jednu sestru, Lolu, ktorá od nej bola o tri roky staršia. Lola bola v detstve statná, odvážna, nezbedná, zatiaľ čo Eileen bola úzkostlivá a často chorá. Školské prázdniny trávili hraním detailne prepracovaných naratívnych hier, v ktorých sa zhostili rolí ľudských sestier schopných cestovať do magických svetov, pričom Lola improvizovala hlavné dejové udalosti a Eileen sa prispôbovala. Keď sa dalo, zverbovali do rolí vedľajších postáv mladších bratrancov a sesternice, susedov a deti rodinných priateľov vrátane, príležitostne, chlapca menom Simon Costigan, ktorý bol o päť rokov starší od Eileen a býval na opačnom brehu rieky v bývalom miestnom panskom sídle. Ako dieťa bol extrémne slušný, vždy nosil čisté oblečenie a vravel dospelým ďakujem. Trpel epilepsiou a občas musel ísť do nemocnice, raz dokonca sanitkou. Keď Lola alebo Eileen neposlúchali, ich matka Mary sa ich pýtala, prečo nemôžu byť viac ako Simon Costigan, ktorý nielen poslúchal, ale ešte mal aj dosť slušnosti, aby sa „nikdy nestážoval“. Spolu s tým, ako sestry rástli, prestali Simona či iné deti zapájať do svojich hier

a presunuli sa dovnútra, kde kreslili na linajkový papier fiktívne mapy, vymýšľali šifrované abecedy a nahrávali kazety. Ich rodičia hľadeli na tieto hry s príhodným nedostatkom pozornosti, radi poskytli papier, perá a prázdne kazety, ale nejavili záujem počúvať o vymyslených obyvateľoch fiktívnych krajín.

Lola vo veku dvanásť rokov prešla z ich malej miestnej základnej školy na čisto dievčenskú cirkevnú školu Sestier milosrdenstva v najbližšom veľkom meste. Eileen, ktorá bola v škole vždy tichá, začala byť ešte utiahnutejšia. Jej rodičom oznámili, že je nadaná, a tak dvakrát týždenne dostávala dodatočné hodiny čítania a matematiky. Lola si v cirkevnej škole našla nové kamarátky, ktoré ich začali prichádzať na farmu navštevovať, občas dokonca aj na noc. Raz, zo žartu, zamkli Eileen na dvadsať minút do kúpeľne na poschodí. Potom ich otec Pat vyhlásil, že Loline kamarátky k nim viac nesmú chodiť, a Lola povedala, že za to môže Eileen. Keď mala Eileen dvanásť, tiež ju poslali do Lolinej školy, ktorá pozostávala z niekoľkých objektov a panelových budov a navštevovalo ju šesťsto študentiek. Väčšina jej rovesníčok žila v meste a poznala sa zo základnej školy, odkiaľ si priniesli už existujúce vzťahy a zväzky, ktorých Eileen nebola súčasťou. Lola a jej kamarátky boli v tom čase už dosť staré, aby mohli chodiť na obed do mesta, zatiaľ čo Eileen sedela sama v jedálni a vyťahovala z alobalu doma balené sendviče. Počas jej druhého roka jej jedno z dievčat z jej ročníka vylialo od chrbta v rámci stávky na hlavu fľašu vody. Zástupca riaditeľa to dievča potom prinútil, aby sa Eileen písomne ospravedlnilo. Lola doma vyhlásila, že by sa to vôbec nebolo stalo, keby sa Eileen nehrala na takého odľuda, a Eileen odvetila: Na nič sa nehrám.

V lete, keď mala pätnásť, prišiel jej otcovi pomôcť s farmou syn ich susedov Simon. Mal dvadsať rokov a študoval filozofiu na Oxfordskej univerzite. Lola práve skončila školu a netrávila